

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1983/7

KARAR NO : 1983/33

ÖZET: Sıkıyönetim ilân ve faaliyetler ne ilişkin olmayan suçlara ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Abdullah Eryılmaz, Hasan Keleş ve Hasan Teber

O L A Y : 29.11.1981 günü silah atma suçundan yakalanan sanık Abdullah Eryılmaz'ın üzeri arandığında, vize marka bir tabanca ile 7 adet muhtelif marka mermi bulunduğu ve aynı gün evinde yapılan aramada 15 adet değişik marka mermi bulunduğu ve yapılan soruşturmada bu tabanca ve mermileri sanık Hasan Keleş'in aracılığı ile sanık Hasan Teber'den satın aldığı iddia olunarak, Hasan Keleş ve Hasan Teber'in 6136 sayılı Yasa'nın 12/1. ve Abdullah Eryılmaz'ın 13/1. maddelerine göre cezalandırılmaları istemiyle Bafra C. Savcılığı'nca haklarında kamu davası açılmıştır.

Bafra Ağır Ceza Mahkemesi; 11.1.1982 gününde, esas 1981/166, karar 1982, sayı ile; atılı suçun, 1402 sayılı Yasa'nın 2301 sayılı Yasa ile değişik 13/1. maddesi kapsamına giren suçlardan bulunduğu görüşü ile görevsizlik kararı vermiştir.

Erzincan Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askerî Mahkemesi; 24.12.1982 gününde, 1982/37 sayı ile; suçun, silah ticaretine yönelik olmayıp bireysel satış veya elden çıkarma niteliğinde olması ve 6136 sayılı Yasa'nın 13. maddesine ilişkin bulunması ve davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği görüşü ile 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda İsmail Oğuz, Nevzat Doğan, Ali Suat Erkoç, Yaşar Çiftçioğlu, Ergün Argon ve Nail Yücel'in katılmaları ile yaptığı 14.2.1983 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim Fikret Erem'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Gani oğlu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Yavuz Ögüt'ün Adli Yargı'nı görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Suç, Bafra ilçesini de kapsamına alan Samsun İli'nde 12.9.1980 günü ilân edilen sıkıyönetimden sonra 29.11.1981 günü işlenmiştir.

Suçun, sıkıyönetim ilânından sonra işlenmesi nedeniyle görevli yargı yerini belirlemede 1402 sayılı Yasa'nın 15. maddesinin gözönünde tutulması gerekir. Anılan Maddenin uygulanmasının önkoşulu ise; suçun, bu maddede sayılan suçlardan olması ve sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunmasıdır. 6136 sayılı Yasa kapsamına gi-

ren suçlar 15. maddenin "f" fıkrasında yer almaktadır. Suçun, sıkıyönetim ilân ve faaliyetleri ilişkin bulunup bulunmadığına gelince; öncelikle sanığa atılı eylemin niteliğinin araştırılması gerekir. Zira mahkemeler uygulanması istenen yasa maddeleri ile ilgili eyleme bakılmırlar. Olay silah atma suçundan yakalanan sanık Abdullah Eryılmaz'ın üzerine arandığında bir tabanca ile yedi adet mermi bulunduğu ve evinde yapılan aramada 15 adet değişik marka mermi bulunduğu ve yapılan soruşturmada, tabanca ve mermileri diğer sanık Hasan Keleş'in aracılığıyla sanık Hasan Teber'den satın aldığını beyan etmesinden ibarettir.

Hernekadar sanıklardan ikisininin 6136 sayılı Yasa'nın 12/1. maddesi ile ve sanık Abdullah Eryılmaz'ın 13/1. maddesiyle cezalandırılması istenmekte ise de; iddianamedeki olayın anlatış biçimi ile dosyada yer alan diğer belgeler ve anlatımlardan, sanığın eyleminde silah ticaretine ve yayılmasına dayanan bir nitelik bulunmayıp, sade ve bireysel bir tek olay ölçüsünde kaldığı anlaşılmaktadır.

Yargıtay 8. Ceza Dairesi'nin 2.6.1982 günlü, esas 1982/1965, karar 1982/3019 sayılı kararında da belirtildiği gibi 6136 sayılı Yasa'nın 12/1. maddesinde yer alan, teşli silahlarla mermileri yurda sokmak, bunları ülkede yapmak, biryerden diğer bir yere taşımak, yollamak ve satış amacıyla bulundurmak olgularında bireysellik değil, kendi içinde yoğun ve yaygın davranışlara değinilmiştir. Ancak bireysellikten uzak silah yapımına ve ticaretine yönelik davranışlar Yasa'nın 12/1. maddesiyle karşılanmalıdır.

Olaydaki bir tek eyleme ilişkin ve tekrarlanmış bir uğraşı içermeyen bireysel satış ise 6136 sayılı Yasa'nın 13. maddesi içerisinde değerlendirilip, çözülmesi gereken sınırlı bir yasak eylem oluşturmaktadır. Nitekim Yargıtay Ceza Genel Kurulunun'ca da 31.5.1982 günü, 146/252 ve 206/258 sayılı kararlarla yukarıda yazılı koşullarla sınırlı ve bireysel tabanca satışının ve eldeştirilmesininin 6136 sayılı Yasa'nın 12/1. maddesi ile değil 13/1. maddesi ile cezalandırılmasına, olayın tehlike ögesine bağlı, sınırlı konusunu 6136 sayılı Yasa'da yazılı yasak ve yaptırımlarla ilgili önem sıralamasına uygun düşecek doğru ve adil bulunacağı benimsenmiştir.

Bu durumda sanıklara isnat olunan suçunun sübutu halinde eylemlerin 6136 sayılı Yasa'nın 13/1. maddesinin uygulanması gerektiğine, göre suçun, 1402 sayılı Yasa'nın 15. maddesinin önkoşulu olan sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunup bulunmadığı konusunu içerip içermediği araştırılmalıdır.

İncelenen dosya içeriğinde; sözkonusu tabancanın bireysel ve örgütsel olaylarda kullanıldığını gösteren veya bu amaçla bulundurulduğunu belirleyen hiçbir somut kanıt rastlanmamıştır.

Bu nedenle sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunmayan suça ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerekmektedir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğinden bu nedenle Erzincan Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askerî Mahkemesi'nin başvurusunun kabulü ile, Bafra Ağır Ceza Mahkemesi'nin 11.1.1982 günlü, esas 1981/166, karar 1982/1 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 14.2.1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Servet Tüzün

H. B. İzzet

Üye

İsmail Özü

~~İsmail Özü~~

Üye

Nevzat Doğan

Nevzat Doğan

Üye

Ali Suat Erkoç

Ali Suat Erkoç

Üye

Yaşar Çiftçioğlu

Yaşar Çiftçioğlu

Üye

Ergun Argon

Ergun Argon

Üye

Nail Yücel

Nail Yücel

t/ç

H. B. İzzet
Başkan